

**Tamara Senina**

Juliusz Slovacki Museum, Ukraine

ORCID: 0000-0003-4729-9583

## **Пам'яті Дмитра Павличка (28. 09. 1929 – 29. 01. 2023)**

### **In Memory of Dmytro Pavlychko (28 Sep 1929 – 29 Jan 2023)**

29 січня 2023 року Дмитро Васильович Павличко назавжди відійшов на позаземні орбіти. Відійшов як герой нації, амбасадор українського духу, апостол української історії, який поклав слово у фундамент нашої держави – Акт проголошення незалежності України, поет, який знав мову Всесвіту і не втрачав постійного контакту з Богом, чия поезія була постійною вібрацією нації, чутливою до всього, яка заслуговувала Нобелівської премії. Його ставили в один ряд з Вінстоном Черчиллем, Іваном Павлом II, Андре Мальро, Сен-Жоном Персом – геніями свого часу зі світовим визнанням. Поетичну творчість Павличка порівнювали з творами Івана Франка, спрямованими на формування нації як цілісного культурного організму. Поза письменницькою діяльністю говорили про нього як про активного громадсько-політичного діяча, одного з організаторів Народного Руху України, Демократичної партії України; першого голову Товариства української мови імені Тараса Шевченка; одного з авторів Акту проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року; голову комісії в закордонних справах парламенту, за чийм наполяганням Україна не підписала статуту СНД у 1990 році; голову Української Всесвітньої Координаційної Ради; політика і дипломата –

Надзвичайного і Повноважного Посла України у Словаччині та Польщі. Перелік його заслуг був вірним і достойним.

А поміж тим, у душі Дмитра Павличка завжди горіла велика любов до Кременця – міста народження геніального польського поета Юліуша Словацького. Очікуваний і безвідмовний, він приїжджав сюди упродовж п'ятдесяти років і однією лише присутністю створював урочистий настрій. То ж, мабуть, Кременець, як жодне інше місто, глибоко ввібрав у себе його ораторський хист. Тут прозвучало чи не найбільше його промов: офіційних і водночас полум'яних, гострих і справедливих, критичних і миролюбних, несподівано гарячих і пристрасних. Він виголошував їх і як носій духу епохи, що разом із ХХ сторіччям поринула в минуле, і як речник перших двох десятиліть третього тисячоліття, що розпочалися в Україні драматично, відтак наповнилися справді трагічними подіями.

На очах Дмитра Павличка переписувалась історія держави – він не міг бути осторонь цього. Помаранчева революція, Євромайдан, Революція Гідності, російсько-українська війна. Із закличними промовами виступав він у столиці, Кременець натомість віддавна слугував йому як трибуною для політичних промов, так і жаданим прихистком для душі. Приїжджав сюди з думками про Юліуша Словацького, навколо якого розвивав своє мислення про долю України й Польщі, про українсько-польські взаємини. Адже до створення тут музею імені польського поета-романтика у 2002 році він мав чи не найбільше відношення. Обох поетів однаково болісно торкалася тоталітарна політика Російської імперії. Обидва, Словацький – у 1830-му, Павличко – у 2014 році, читали свої революційні вірші перед повсталими польським та українським народами у Варшаві та Києві.

„Мій Кременець...” – із такою любов'ю Дмитро Васильович не раз говорив про це місто. На лоні Кременецьких гір, під захистом Дівочих скель і гори Бони, де визрівав геній польського побратима по перу, він, мабуть, також вловлював тут особливу сфокусованість позитивної енергії, здатної підтримувати

шляхетні справи і примножувати їх. Від певного часу Кременець став для нього незмінним місцем відвідин, а четвертого вересня – у день народження Юліуша Словацького – і родинна садиба батьків польського генія (нині музей поета), що завжди з радістю відчиняла йому двері для Діалогів двох культур. Для діалогів двох націй, які поріднилися в перші десятиліття XXI сторіччя особливими узами – відчуттям плеча справжнього друга в боротьбі проти зла, за волю рідного народу.